

Ἡδυνάμεθα νὰ φέρωμεν πλείστα παραδείγματα τῶν διαφορῶν εργαλείων τῶν ἐν τοῖς ζώοις, ἀλλὰ ταῦτα ἱκανά. Εὐρίσκετε πλείονα διὰ παρατηρήσεως ἐπὶ τῶν διαφορῶν ζώων.

Ο ΑΣΘΕΝΗΣ ΠΙΘΗΚΟΣ

Ἡ φύσις τοῦ πιθήκου, καίτοι ἀγρία, ὑπόκειται ὁμῶς εἰς ἀσθένειαν ὡς ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τῶν

ὁ στόμαχος αὐτῶν ἀφανίζεται. Ἐντεῦθεν βλέπομεν τὸν ἐν τῇ εἰκόνι παριστάμενον πιθήκον, ἀσθενοῦντα, καὶ ἀποστρέφοντα τὴν μορφὴν αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν προσφερομένων αὐτῷ καρπῶν, ὠσῶν, μήλων, κρομμύων, γλυκυσμάτων κτλ.

Οἱ πιθήκοι κατάγονται πάντες ἐκ θερμῶν κλιμάτων, ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς. Ἐν Ἑυρώπῃ μόνον ἐν τῷ ζουρίῳ τῶν ἀγγλῶν, τῇ Γιβραλ-

τόπων ἐνθα εἶναι εἰθισμένος. Ἡ τροφή εἰς ἣν διάγει ἀφανίζει τὸν στόμαχον αὐτοῦ, ἀπαρπάζοντος ὡς θὰ κατεττρέφετο ὁ στόμαχος ἀγροῦ τρώγοντος διαρκῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ ξενοδοχείου τῆς Ἀγγλίας. Αἱ λουκούλαιοι τράπεζαι χρῆζονται καὶ λουκουλείων στομάχων. Ἐκαστος τέρπεται δίδων εἰς τοὺς πιθήκους γλυκύσματα καὶ ἄλλα λιγνήματα, ὥστε ταχέως

τάρη, ζῶσι πολλοὶ, καὶ πολλαπλασιάζονται ὡς ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ κλίματος. Ἐν τῇ φυσικῇ των καταστάσει, οἱ πιθήκοι ζῶσιν ἐν τοῖς δάσεσιν τῶν τροπικῶν χωρῶν τρέφονται ἐκ καρπῶν, ὠσῶν, ἐντάμων καὶ παντὸς εἶδους σίτων· οἱ γεωργοὶ πολλάκις πολλὰ πιάσχουσιν ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν αὐτῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ κήπους των. Ὅπόταν γνωρίσωσιν ὅτι οἱ σίται, αἱ ὄρ-

Ζαι ἢ οἱ καρποὶ ὠρίμασαν, φθάνουσιν πολυάριθμοι, θέτουσι πανταχόσε σκοποὺς ἵνα τοὺς εἰδοποιήσωσι περὶ τοῦ ἐλαχίστου κινδύνου, καὶ τότε ἐπιχειροῦσι τὸν θερισμόν κανονικώτατα. Ἀμα ὥς τις φανῇ, ὁ σκοπὸς ἐκπέμπει ὀξείαν κραυγὴν καὶ πάντες ἀναχωροῦσιν. Εἶναι δὲ εἰς ἄκρον δύσκολον νὰ τοὺς προκαταλάβῃ τις διότι ἔχουσιν ὑπέμετρον ταχύτητα. Αἱ λεοπαρδάλεις καὶ οἱ πάνθηρες, λίαν νοσημευόμενοι τὸ κρέας των, εἰσὶν οἱ φοβερώτεροι ἐχθροὶ των, διότι ὡς αἱ γαλαί, καρδοκοῦσιν αὐτοὺς ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἐπιτίπτουσι κατ' αὐτῶν εἴτε κοιμωμένων εἴτε ἀπροσεκτούντων.

ΤΟ ΔΑΚΤΥΛΙΑΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΝΙΣΛΑΟΥ

Α'. Ὁ Δοβρῦς.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἔζη παρὰ τὴν Βαρσοβίαν, εἰς μικρὸν τι χωρίον, χωρικός Γερμανὸς ὀνομαζόμενος Δοβρῦς. Καίτοι δὲ δὲν εἶχε κατὰστασιν ἀλλὰ μᾶλλον ἔπρεπε πολὺ νὰ ἐργάζεται διὰ νὰ διατηρῇ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν του, διήγεν ὅμως βίον εὐχάριστον καθότι ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἀπηντᾶτο ἐφηρμοσμένον τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο τοῦ Σολομῶντος λόγιον: «Καλλίτερον ξενισμὸς λαχάνων μετὰ ἀγάπης, παρὰ μόσχος σιτευτὸς μετὰ μίσους.»

Ἐν Πολωνίᾳ ὁ χειμὼν εἶναι πολὺ δρυμὺς καὶ πάντοτε οὗτος διὰ τὸν Δοβρῦν καὶ τὴν οἰκογένειάν του ἦτο δύσκολος ἐποχὴ.

Ὁ Γερμανὸς χωρικός δὲν εἶχε φίλους πολλοὺς εἰς τὰ πλησιόχωρα ἐκεῖνα· τακτικῶς ὅμως ἕκαστον χειμῶνα ξένος τις ἐνεφανίζετο, ὁ ὅποιος ἐγένετο πάντοτε μετὰ χαρᾶς δεκτός. Ἦτο δὲ ὁ ξένος ἐκεῖνος πολὺ σοφὰς, ἐφόρει μελανὸν πτέρινον ἐνδυμα, περιεπάτει με πολλὴν τάξιν, καὶ εἶχε μακρὰν τὴν ρίνα, φρόνησιν πολὺν, ὀφθαλμοὺς πτηνοῦ καὶ φωνὴν βαρεῖαν. Ἀμα αἱ χιόνες ἤρχίζον νὰ καλυπτοῦσι τὰ ὄρη ὁ ξένος ἤρχετο, καί, κρούων, ἐξήτει νὰ τῷ ἀνοιχθῇ εἰσόδος· ἤρχετο δὲ οὐχὶ ἀπὸ τὴν θύραν ἀλλ' ἀπὸ τὸ παράθυρον. Ἦτο δὲ οὗτος γέρον τις κόραξ, τὸν ὁποῖον ὁ πάππος τοῦ Δοβρῦ εἶχε συλλάβει μικρὸν καὶ εἶχεν ἡμερώσει, καὶ ὅστις τὸ μὲν θέρος καὶ τὸ φθινόπωρον διήγε ζωὴν ἐλευθέραν εἰς τὰ δάση, διεξάγων πόλεμον πρὸς τοὺς βατράχους καὶ τοὺς ποντικούς, τρώγων σκώληκας, παρευρισκόμενος εἰς τὰς συναθροίσεις ὄλων τῶν συναδέλφων του ἐν τῷ δάσει καὶ ἐπισκοπῶν τὴν χώραν ἐκ τοῦ κωδωνοστασίου τῆς ἐκκλησίας. Ὅταν ὁ χειμὼν ἤρχετο μετέβαινεν εἰς Δοβρῦ τὴν οἰκίαν ὅπου κατὰ τὴν ἀπουσίαν του πάντοτε τὰ παιδιὰ ἐλάλουν περὶ αὐτοῦ καὶ ἐπεθύμουν τὴν ἐπ' ἀνόδόν του, ὄντα περιέργα νὰ μάθωσι ἂν ἀκόμη ἔζη, ἂν καὶ πάλιν θὰ περιπατῇ μετὰ τὸ σύνθηός του· βᾶδισμα, ἂν θὰ κάθηται πάλιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός των, ἂν θὰ διώκῃ τὴν γάταν καὶ πολλὰ ἄλλα ὅμοια, τὰ ὅποια φυσικῶς ἤρχοντο εἰς τῶν ἐξ παιδίων τὸν νοῦν ὅταν ὁμίλουν περὶ τοῦ ἀγαπητοῦ πτηνοῦ των. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Δοβρῦς πολὺ θὰ ἐλυπεῖτο ἐὰν ὁ ξένος του δὲν ἐπαχέρευετο. Ἐπὶ 30 ἔτη οὐδὲ ἓνα χειμῶνα ἔλειψε· πάν-

τοτε συνεμερίζετο τὴν τύχην τῆς οἰκογενείας καὶ καλὴν καὶ κακὴν· καὶ οὐδεὶς ἦτο μάρτυς αὐτόπτης τῶν περιπετειῶν τῆς τοῦ Δοβρῦ οἰκίας, ὅσον ὁ κόραξ ἐκεῖνος, ὅστις ἀπὸ τὰς πρώτας τοῦ χειμῶνος ἡμέρας μέχρι τῆς ἀνοίξεως, ἔβλεπε πᾶσαν χαρὰν καὶ πᾶσαν θλίψιν, ὅσαι εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην ἤρχοντο.

Κατὰ τὴν τελευταίαν ἀνοιξιν, φοβερὰ καταιγὶς εἶχε καταστρέψει τὰ δύο τρίτα τῆς ἐσοδείας· κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν περίστασιν καὶ ἡ ἀγέλας τοῦ Δοβρῦ εἶχε φονευθῇ, ὁ δὲ πτωχὸς χωρικός ἠναγκάσθη νὰ πώλῃσῃ τὸν ἀγρόν του διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀπολύτους τῆς οἰκογενείας του ἀνάγκας· πλὴν οὐδὲ διὰ τούτου ἡδυνήθη νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πάντα, ὅθεν ἐβιάσθη νὰ δανισθῇ. Ἐκτοτε λοιπὸν τὰ κακὰ ἐπῆρχοντο ἀλλεπάλληλα, καὶ ἡμέραν τινα εἰς δανειστής, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἀστυνόμου παρουσιάσθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δοβρῦ καὶ κατέσχε καὶ τὴν τελευταίαν ἀγελάδα, καὶ τὰ ζύγια, τὰ ὅποια εἶχε συνάξει διὰ τὸν χειμῶνα καὶ ἀκόμη καὶ τὰς ἐν τῇ οἰκίᾳ κλίνας, ἀπειλῶν συνάμα ὅτι μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ἂν δὲν πληρωθῇ, τὸν μὲν Δοβρῦν θὰ βάλλῃ εἰς φυλακὴν τὰ δὲ ἐναπολειπόμενα σκεῦη του θὰ πωλήσῃ ἅπαντα· εἰς μάτην ὁ δυστυχὴς χωρικός μετὰ τῆς συζύγου του ἀνεστῆναξεν, εἰς μάτην τὰ κατετρομασμένα τέκνα ἔκλαιον· ἡ λίθινος τοῦ δανειστοῦ των καρδιά δὲν συνεκινεῖτο. Τοιαύτη ἦτο ἡ τοῦ καλοῦ μας χωρικοῦ θέσις κατὰ τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἐπὶ τριακοστὴν πρώτην ἤδη φορὰν περιέμενε νὰ ἴδῃ καὶ πάλιν τὸν παλαιὸν του φίλον τὸν κόρακα.

Β'. Ὁ κόραξ.

Ὁ κόραξ ἦλθεν! ὁ κόραξ! ἦλθεν ἐφώνησαν τὰ παιδιὰ τοῦ Δοβρῦ, τὴν ἐπομένην τῆς θλιβερᾶς ἡμέρας πρώτῃν, καὶ ἐπὶ τοῦ προσώπου των διεχύθη τόση χαρὰ, ὅση καὶ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς εὐτυχίας των. Πράγματι δὲ ὁ κόραξ ἐκάθητο ἐπὶ δένδρου πλησίον τῆς οἰκίας καθαρίζων τὸ ράμφος του, ὡς εἰ εἶχε σηκωθῇ ἀπὸ ὀρεκτικώτατον πρόγευμα. Τὸ ἔτος τοῦτο ἤργησεν ὀλίγον νὰ ἔλθῃ· τὰ δὲ παιδιὰ ἐφαντάζοντο πολλὰς ἱστορίας δι' αὐτόν. — Ἰσως, ἔλεγον, κακὸς τρόπος τις κυκῆγός ἐφόνευσε τὸν καλὸν μας κόρακα· ἀλλ' ἡμπορεῖ καὶ νὰ ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν πείναν, ἔλεγεν ἄλλο· ὦ, ὄχι, παρετῆρει τρίτον, ἂν δὲν εὗρισκεν ἄλλου φαγητόν θὰ ἤρχετο εἰς ἡμᾶς· ἰσως τὸν συνέλαβον καὶ μᾶς τὸν ἐφυλάκισαν εἰς κανὲν κλωβίον! Πλὴν ἤδη ὁ κόραξ ἐκάθητο ἐξω τοῦ παραθύρου, κτυπῶν τὰς πτέρυγας του καὶ κροῶν ἀνυπομονῶς ὡς εἰ μὴ εἶχε καιρὸν νὰ χάνῃ. — Ἐλθέ λοιπὸν, ἐκραῖεν ὁ Δοβρῦ, ἀνοίγων τὸ παράθυρον· ἐλθέ καὶ κάθησε μετ' ἡμῶν· εἴμεθα τόσον πτωχοὶ ὅσον σὺ, καὶ πάντες μᾶς ἐγκατέλειπον· ἀλλ' ὅτι καὶ ἂν ἔχωμεν θέλομεν τὸ μοιρασθῇ μετὰ σοῦ. Εἰσελθε, πιστὲ σύντροφε, ἡμεῖς πάντοτε σὲ ἀγαπῶμεν. Τίς γινώσκει ἐπὶ πόσον καιρὸν θὰ ἡμεθα εἰσέτι ἐνταῦθα ὁμοῦ; Ἐὰν ἀναχωρήσωμεν πρέπει καὶ σὺ ν' ἀναχωρήσῃς μετ' ἡμῶν· ἐπειδὴ ἐδῶ ποῖος σὲ γνωρίζει; Τότε ὁ κόραξ εἰσῆλθε καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς τραπέζης.